

Вплив нестандартних уроків на рівень засвоєння знань, умінь і навичок учнів.

Відомо, що будь-який урок - це складне педагогічне явище, витвір вчителя, на якому учні демонструють свої знання, уміння та навички. Чи цікаво дітям на уроці? Як привернути їх увагу до математики? Звичайно, за допомогою того, що їм буде слухати найцікавіше, того, що вони будуть робити із задоволенням. Як донести матеріал до їх свідомості яскраво і красиво, щоб запам'яталось надовго і назавжди?

Важливим способом підвищення ефективності уроку є багатоманітність видів діяльності на уроці. К.Д.Ушинський казав, що дитина потребує діяльності без зупинки і втомлюється не діяльністю, а її одноманітністю, односторонньою формою [3, с.65-66]. Особливо важливо дотримуватися цієї вимогливості в початковій школі. Молодші школярі засвоюють знання краще, якщо на уроці чергуються різноманітні і недовготривалі види роботи, а ще краще якщо навчання проходить в формі казки, подорожі, гри, тобто за принципом «навчання – гра», «гра – навчання».

Мета статті: дослідити ефективність впливу нестандартних уроків на навчально-виховний процес в початковій школі.

Найкраще і вдале визначення нестандартного (нетрадиційного) уроку дав відомий російський педагог І. П. Підласий. Він казав, що нестандартний урок - це імпровізоване учбове заняття, яке має нетрадиційну (невстановлену) структуру, а структура уроку прямо залежить від типу уроку, бо структура уроку - це сукупність, послідовність і зв'язок елементів (етапів), з яких він складається. Якщо нестандартний урок не матиме певної структури, то навчальний процес буде стихійним [4, с.432]. У той же час структура повинна бути гнучкою, динамічною, яка відповідає меті, змісту уроку, віку і рівню розвитку учнів, методам і прийомам роботи. Аналіз педагогічної літератури дав змогу виділити більше сотні типів нетрадиційних уроків. Наприклад: урок-КВК, урок-подорож, урок-дискусія, урок-диспут, урок-семинар і багато інших [1, с.192-193].

Математичні вікторини, змагання, ігри, прес-конференції, вечори сприяють підвищенню математичної культури, розширюють і поглиблюють здобуті на уроках знання, показують застосування їх на практиці, розвивають мислення, математичні здібності, допомагають ввійти у світ наукових і технічних ідей.

Учням дуже подобається брати участь в іграх, правила яких максимально наближені до умов тих ігор, за якими вони мають можливість спостерігати з екранів телевізорів. Такими іграми є «Перший мільйон», «Поле чудес», «Слабка ланка» та інші.

Звісно, нестандартні уроки незвичайні по задуму, структурі, організації, методиці проведення, більше подобаються дітям, ніж постійні за структурою і режимом роботи уроки. Тому практикувати такий вид діяльності потрібно кожному вчителю [2, с.12-13].

Експеримент по ефективності нестандартних уроків в початковій школі проводився в Чуднівській загальноосвітній школі І-ІІІ ступенів №2 Житомирської області у першому класі, де навчається 21 учень. Ефективність нестандартних уроків оцінювалася по таким критеріям: ступінь засвоєння матеріалу, активність і увага учнів. Робота проводилася в три етапи:

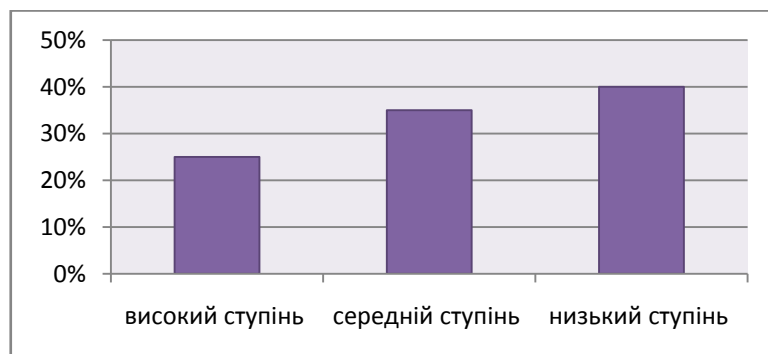
I етап - констатувальний. Оцінка знань і активність учнів на початку експерименту.

II етап – формувальний експеримент. Застосування нестандартних уроків.

III етап – контрольний зріз. Де була проведена контрольна робота.

Ми проводили такі нестандартні уроки з математики: урок-гра «Ліпимо снігову бабу», урок-заочна подорож «Країна Шісляндія», урок-гра «Іжачок», урок-усний журнал «Магічна сімка», урок-гра «Квітка-семицвітка», урок-заочна подорож «До бабусиного саду і огорожу», урок-подорож до «Країни чудес».

До використання нестандартних уроків в навчально-виховному процесі (перший етап експерименту - спостереження за роботою вчителя) масмо такі результати з активності учнів:

Аналізуючи отримані результати, можна зробити висновок:

- високий ступінь активності учнів з 10% підвищився до 25%.
- середній ступінь активності учнів з 25% підвищився до 35%.
- низький ступінь активності був 65% став 55%.

Таким чином експериментальна робота переконала у тому, що розумне використання системи нетрадиційних уроків призводить до підвищення активності роботи учнів на уроці - відсоток високого ступеня активності збільшився, а низький зменшився. Але не слід використовувати нестандартні уроки щоденно, так як активність учнів може знизитися через втому до незвичності.

Для перевірки ступеня засвоєння навчального матеріалу проводилися контрольні роботи у вигляді контрольних зрізів. Контрольні роботи містили завдання з математики і завдання на логічне мислення. Такі контрольні роботи проводилися два рази: на початку і на кінець експерименту.

Спочатку було проведено контрольну роботу №1 (I етап експериментальної роботи). Після проведення констатувального зрізу ми періодично, щоб не перевантажувати учнів проводили нестандартні уроки на протязі двох тижнів (II етап експериментальної роботи). Після цього було проведено контрольний зріз (III етап експериментальної роботи).

Ми співставили результати контрольних робіт, і дійшли такого висновку: в першій частині роботи переважала оцінка – 7-9 балів (59% учнів), в другій і третій частині – 10-12 балів (58% всіх учнів). Це зумовлено тим, що в навчально-виховному процесі почали використовувати нестандартні типи уроків, які підвищили успішність дітей на уроці, а також підвищився відсоток 7-9 балів (до 27%). Це підтверджує те, що розумно обмірковане використання системи нестандартних уроків підвищує рівень активності та засвоєння знань, умінь і навичок.

Дослідно-експериментальна робота довела, що нестандартні уроки позитивно впливають на навчально-виховний процес у початковій школі. Головна заслуга уроків з нетрадиційною структурою – дуже потужна активність учнів на уроці, але потрібно мати на увазі, якщо нестандартні уроки проводити повсякденно, то цікавість до навчання у дітей пропадає. Тому при використанні нестандартних уроків потрібно бути дуже обережним, для того щоб дітей не перевантажити незвичайністю.

Найбільш вдало будуть використані нестандартні уроки на закріплення навчального матеріалу, їх можна провести у вигляді конкурсу чи уроку-КВК,

тоді у дітей буде формуватися мотивація для перемоги в конкурсі чи грі і вони підсвідомо будуть згадувати попередній матеріал. [5, с.2-4].

Нестандартні уроки слід впроваджувати в навчально-виховному процесі всіх шкіл тому, що проведена дослідно-експериментальна робота довела, що ці уроки дійсно мають більше пріоритетів ніж стандартні уроки. Головне потрібно навчитись вчителям правильно підбирати форму роботи і якісно проводити урок. Якщо ці умови виконуються, то можна кожний урок зробити нестандартним. Для цього потрібно вчителям детальніше ознайомитися з системою нетрадиційних уроків та інноваційними технологіями навчання.

Список використаних джерел та літератури.

1. Махмутов М.И., Современный урок – М – Педагогіка, 1981. –192 с.
2. Митник О., Народження нестандартного уроку // Початкова школа. – 1997. – №12. –С.11-13.
3. Паламарчук В.Ф., Румянцева К.І., У пошуках нестандартного уроку // Радянська школа. – 1991. №11. –С.65-66.
4. Подласый М.П., Педагогіка. – М.: Просвещение, 1996. – 432 с.
5. Прошкуратова П. Від творчих вчителів до творчих учнів // Початкова школа. – 1998. №2. – С. 2-4.